

Bij de spoorgeul van het Ministerie van Oorlog

De woningen aan de Brugstraat, Renssenstraat en Betuwestraat in Arnhem danken hun bestaan aan het Ministerie van Oorlog. Dat zette in 1841 een streep door de ambitieuze plannen van het stadsbestuur om vaart te maken met een spoorlijn langs de Rijn.

Bij de legerleiding in Den Haag hebben ze misschien wel moeten lachen om de onbenulligheid van de Arnhemmers. Fijntjes wezen de oorlogskenners erop dat niet eens zo lang geleden de Fransen het land via het zuiden binnenvielen.

Om de opvolgers van Napoleon Bonaparte dit keer wel van ons af te slaan, was het van cruciaal belang om snel per trein troepen te kunnen verplaatsen. Maar dan wel buiten het zicht van vijandelijke kanonnen.

Met als gevolg dat het spoor in Arnhem niet langs de Rijn werd aangelegd, maar in een diepe geul in de stuwwal. In Gelres hoofdstad ging al snel de mare rond dat die geul kon worden aangelegd dankzij de kapitalen die het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden verwierf met de handel in de rijkdommen van het verre Indië. Er

Verliefd op Arnhem

Wekelijks tekent Dick Caderius van Veen een pand met een verleden. Harry van der Ploeg zorgt voor de historische context.

vestigde zich ook veel van dat handelsvolk in Arnhem.

Na de feestelijke opening van de spoorlijn op 14 mei 1845 gingen aannemers ijverig aan de slag met de bouw van villa's voor vermoedend volk, dat zich graag met de trein liet verplaatsen. Deftige landhuizen werden het ten noorden van de spoorlijn, van de befaamde architect Fromberg. Ten zuiden verrezen wat kleinere villa's in de straten tussen een spoorbrug voor voetgangers en de Utrechtseweg.

Een joodse begraafplaats moest voor de nieuwbouw wijken. De doden verhuisden eerst naar Onder de Linden bij Klarendal en later naar Moscowa in het verre

noorden boven de stad.

De villa van Brugstraat 1 moet omstreeks 1870 gebouwd zijn. De straten met herenhuizen in de nieuwe buurt kregen een stijl, die sterke overeenkomsten vertoonde met de voorname woningen langs de singels van de stad. Naar een naam van een architect is het vergeefs zoeken. Alle stukken gingen in vlammen op tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Baron Van der Feltz, commies der posterijen in Arnhem, behoorde tot de eerste bewoners van Brugstraat 1. Daarna volgden beeldhouwer H.Th. Terburg, aannemer G.A. van Spanje en kunst schilder J. Hendriks.

Op oude foto's zijn veel locomotieven te zien die met een enorme rookontwikkeling op gang komen bij het treinstation. De loopbrug over het spoor liep in de richting van het Hervormde Diaconessenhuis, een hospitaal met operatiekamers sinds 1887. Het Diaconessenhuis verhuisde later naar de Van Lawick van Pabststraat in de Burgemeesterswijk. Daarmee verdween ook de naam 'Diaconessenbrug' voor deze verbinding.

De weg langs het spoor heette tot 1932 Weststraat. Daarna ging de

▲ De villa Brugstraat 1 moet rond 1870 zijn gebouwd.

straat Renssenstraat heten, als eerbetoon naar vader en zoon Renssen, artsen die veel betekend hadden voor het Diaconessenhuis.

Op de hoek van de Renssenstraat en de Brugstraat zetelde een kruidenier. De ingang bij wat nu Brugstraat 1 heet, is allang verdwenen. Er is een serre voor in de

plaats gekomen.

Uitzendbureau InterWork heeft op Brugstraat 1 thans een kantoor. Het is een bemiddelaar voor flexwerk bij overheden en woningcorporaties. 'Er wordt hard gewerkt, maar onderling ook ontzettend veel gelachen', laten ze via hun website weten.